

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech (kromě covid-19) za 41. kalendářní týden, 4-10. října 2020

Communicable disease threats report, 4-10 October 2020, week 41

1) Zdravotní hrozby v EU/EEA a Velké Británii

- **Západonilská horečka** (West Nile fever, WNF) – mezinárodní situace, sezóna 2020

Během sezóny (obvykle probíhá od června do listopadu), kdy dochází k přenosu West Nile viru (WNV), sleduje ECDC výskyt WNF v zemích EU/EEA a v zemích sousedících s EU. ECDC každý týden zveřejňuje aktuální epidemiologická data a informuje příslušné autority v souvislosti s bezpečností krve a krevních derivátů. Data jsou vykazována elektronicky prostřednictvím TESSy (The European Surveillance System). Informace jsou dostupné na různých administrativních úrovních, podle toho, zda se jedná o členské státy EU/EEA nebo o země sousedící s EU.

V období od 2. do 8. října 2020 hlásily členské státy EU 28 případů infekce WNV u lidí: Itálie (11), Německo (7), Řecko (5), Španělsko (3) a Rumunsko (2). Dva regiony v Německu (Meissen a Halle (Saale)) hlásily prostřednictvím TESSy poprvé lokálně získané případy infekce WNV u lidí. Všechny ostatní případy byly hlášeny z oblastí postižených nákazou i v minulých sezónách. Tento týden je hlášeno jedno úmrtí z Rumunska. Ze zemí sousedících s EU nebyly u lidí hlášeny žádné případy infekce WNV a ani úmrtí.

Od začátku sezóny přenosu WNV v roce 2020 do 8. října 2020 hlásily členské státy EU prostřednictvím TESSy u lidí 285 případů Západonilské horečky a 31 úmrtí: Řecko (135, z toho 20 úmrtí), Španělsko (75, z toho 7 úmrtí), Itálie (54, včetně 3 úmrtí), Německo (12), Rumunsko (6, z toho 1 úmrtí) a Maďarsko (3). Provincie Badajoz ve Španělsku a pět německých regionů hlásily poprvé autochtonní případy infekce WNV u lidí (regiony Barnim, Ostprignitz-Ruppin, Saalekreis, Halle (Saale) a Míšeň). Všechny případy onemocnění byly hlášeny z oblastí, ve kterých byl zaznamenán výskyt i v minulých sezónách. Nebyly hlášeny žádné případy onemocnění ani úmrtí ze zemí sousedících s EU.

Od začátku roku 2020 bylo hlášeno 162 ohnisek u koní. Tato ohniska byla hlášena prostřednictvím systému Animal Disease Notification System (ADNS) ve Španělsku (126), Německu (18), Itálii (12), Francii (3), Maďarsku (1), Portugalsku (1) a Rakousku (1). Nebyla hlášena žádná ohniska výskytu u ptáků.

Hodnocení ECDC: Lidské infekce WNV byly hlášeny v šesti členských státech EU/EEA (Řecko, Španělsko, Itálie, Německo, Rumunsko a Maďarsko), v nichž byl dříve popsán enzootický cyklus přenosu WNV mezi komáry a ptáky.

V souladu s nařízením Komise 2014/110/EU, potenciální dárce krve, jiných tělních tekutin, tkání, orgánů, by měli podstoupit odběr až po uplynutí 28 dní po opuštění rizikové oblasti s výskytem WNF, pokud u nich není negativní výsledek vyšetření nukleových kyselin (NAT).

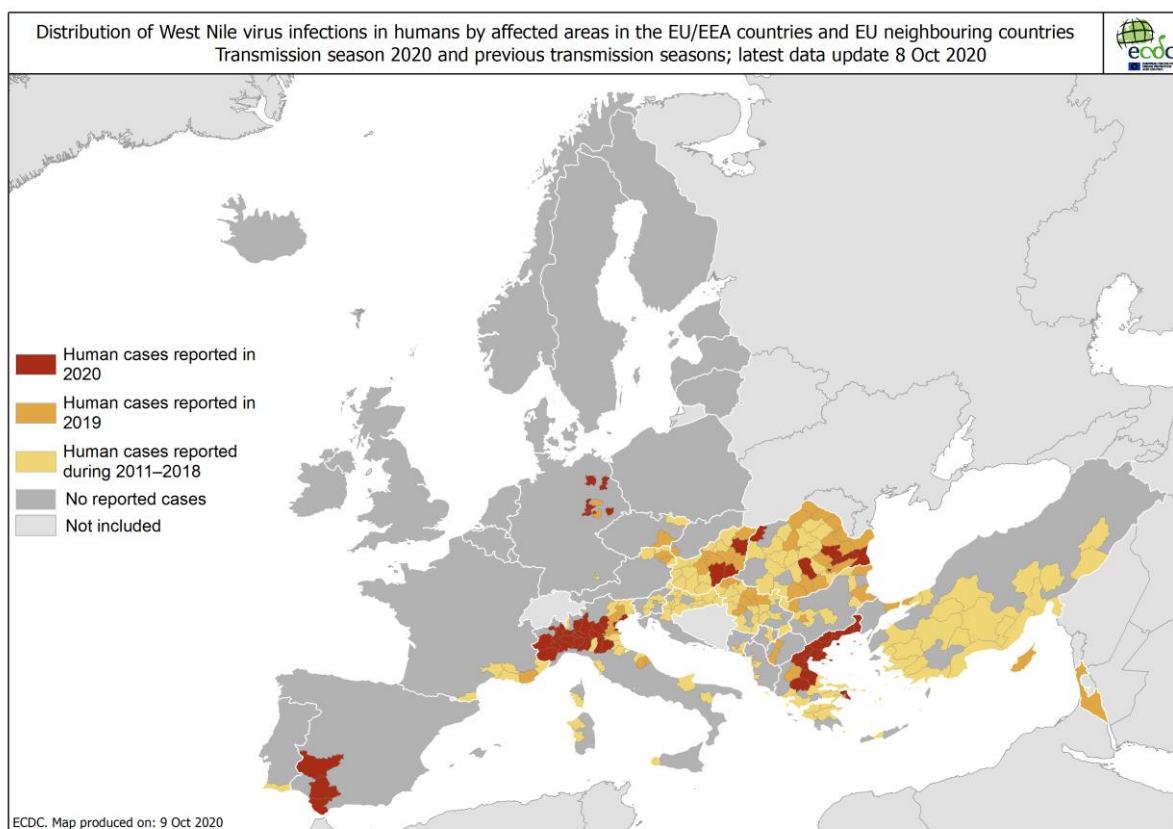
Odkazy: WNV infection atlas <https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nile-virus-infection>

Zdroje: TESSy; [West Nile virus infection atlas](#)

Informace SZÚ: <http://www.szu.cz/tema/prevence/west-nile-virus>

Akce ECDC: V přenosové sezóně zveřejňuje ECDC každý pátek aktualizované mapy výskytu WNF.

Výskyt humánních případů onemocnění Západonilské horečky v postižených oblastech k 8. říjnu 2020

- **Spalničky**

Případy spalniček v EU/EEA a Velké Británii se nadále vyskytují u dětí i dospělých. Během pandemie covid-19 byl však pozorován prudký pokles hlášení případů onemocnění spalničkami, stejně jako i v jiných zemích ve světě.

Od předchozí měsíční aktualizace ve zprávě ECDC o přenosných nemocech (CDTR) ze dne 11. září 2020 bylo hlášeno sedm nových případů onemocnění spalničkami ze tří zemí EU/EEA a Velké Británie: z Německa (5), Polska (1) a Irska (1). Ostatní státy nové případy spalniček ani úmrtí na spalničky nehlásily. Celkem byla hlášena v roce 2020 dvě úmrtí, obě z Bulharska.

Plánované a doporučené očkování proti spalničkám by mělo být i nadále prováděno podle doporučeného vakcinačního schématu (pokud to umožní opatření v současné pandemii onemocnění COVID-19).

V květnu 2019 klasifikovala WHO výskyt epidemií spalniček v celém evropském regionu jako mimořádnou událost 2. stupně. Dne 29. srpna 2019 Evropská regionální verifikační komise pro eliminaci spalniček a zarděnek (RVC) stanovila, že čtyři země (Albánie, Česká republika, Řecko a Velká Británie) ztratily status zemí, kde se nemoc již podařilo eliminovat (vymýtit).

Prohlášení: Měsíční zpráva o spalničkách zveřejněná v CDTR shrnuje nejnovější veřejně dostupné údaje o případech a ohniscích onemocnění, které jsou poskytovány jednotlivými orgány ochrany veřejného zdraví, případně médií. Tato zpráva je doplňkem k měsíční zprávě ECDC o spalničkách a zarděnkách, jež je zpracovávána na základě údajů, které běžně hlásí 30 zemí EU/EEA a Velká Británie do Evropského systému pro hlášení infekčních onemocnění (TESSy). Údaje uvedené ve dvou měsíčních zprávách se mohou lišit.

Epidemiologický souhrn pro země EU/EEA a Velkou Británii v roce 2020:

- Německo hlásilo 144 případů
- Irsko hlásilo 17 případů
- Polsko hlásilo 29 případů

Relevantní epidemiologický souhrn pro země mimo EU/EEA a Velkou Británii:

Globální přehled je k dispozici na webových stránkách WHO. U několika zemí jsou k dispozici aktuální informace:

- Filipíny: Podle WHO jsou v roce 2020 na Filipínách hlášena ohniska výskytu spalniček. Do srpna 2020 zde bylo hlášeno přibližně 3 500 případů spalniček, z toho 36 úmrtí. Většina případů se vyskytla u dětí mladších pěti let. Ministerstvo zdravotnictví, podporované WHO a UNICEF, provede celostátní doplňkovou imunizační kampaň očkování proti spalničkám a přenosné dětské obrně. Tato kampaň bude zahájena 26. října 2020. Je odhadováno, že na Filipínách je 2,4 milionu dětí mladších pěti let vnímavých ke spalničkám.
- Podle Regionální úřadovny WHO pro Afriku (AFRO) byla k 4. říjnu 2020 (40. týden) hlášena ohniska spalniček v Angole, Burundi, Kamerunu, Středoafričské republice, Čadu, Demokratické republice Kongo, Etiopii, Guinei, Keni, Libérii, Mali, Mosambiku, Nigeru, Nigérii a Jižním Súdánu.
- Demokratická republika Kongo (DRK) hlásila k 6. září 70 899 potvrzených a suspektních případů spalniček, včetně 1 026 úmrtí (smrtnost 1,4 %), což znamená nárůst o 1 650 případů a 663 úmrtí od 9. srpna 2020. Celkově počet případů v DRK klesá.
- Od WHO PAHO (Panamerická zdravotnická organizace) a WHO WPRO (oblast západního Pacifiku) nejsou k dispozici žádné informace o nových případech onemocnění spalničkami.

Hodnocení ECDC: Podstatný pokles případů spalniček hlášených zeměmi EU/EEA a Velkou Británií po březnu 2020 je v kontrastu s typickým sezónním výskytem spalniček, který na jaře v mírném podnebí vrcholí. Podobný pokles byl ve stejném období pozorován i v jiných zemích po celém světě. Pokles případů onemocnění spalničkami může být vysvětlen nedostatečným hlášením, nedostatečnou diagnostikou nebo opravdu došlo k poklesu onemocnění spalničkami v důsledku přímých nebo nepřímých účinků pandemických opatření COVID-19. Dosažení co nejvyšší možné proočkovanosti je za současných okolností zásadní, aby se v budoucnu zabránilo dalším epidemiím spalniček.

Akce: ECDC monitoruje situaci ve výskytu spalniček prostřednictvím „epidemic intelligence“ činností, které doplňují pravidelnou měsíční zprávu o výskytu spalniček, zpracovávanou z dat hlášených do Evropského surveillance systému pro hlášení infekčních nemocí (TESSy) ze 30 zemí EU/EEA. ECDC zveřejnilo hodnocení rizik s názvem „Kdo je v EU/EEA ohrožen spalničkami?“ dne 28. května 2019.

- **Dengue - Francouzské Antily**

Francouzské autority ohlásily zvýšený počet případů horečky dengue v posledních týdnech na Guadeloupe, ve Svatém Martinu, na Svatém Bartoloměji a na Martiniku.

Od předchozí aktualizace, s údaji dostupnými od 30. srpna do 27. září 2020, bylo hlášeno na Guadeloupe, Svatém Martinu, Svatém Bartoloměji a Martiniku 10 623 suspektních případů horečky dengue, včetně jednoho závažného případu a osmi úmrtí. V poslední aktualizaci za období 2.-30. srpna 2020 bylo hlášeno ve Francouzských Antilách 5 682 suspektních případů dengue. **Počet případů hlášených na Martiniku představuje největší ohnisko zjištěné na ostrově za poslední desetiletí.**

Epidemiologický souhrn:

Podle francouzských zdravotnických úřadů jsou ke dni 27. září 2020 v oblastech Guadeloupe, Svatý Martin, Svatý Bartoloměj a Martinik zjištěny probíhající epidemie horečky dengue.

Guadeloupe: Od předchozí aktualizace za období od 30. srpna do 27. září 2020 bylo hlášeno 2 430 suspektních případů, včetně jednoho případu úmrtí. Od 42. týdne 2019 do 27. září 2020 bylo hlášeno 12 950 suspektních případů horečky dengue, včetně jednoho úmrtí. U většiny případů byl identifikován sérotyp 2 viru dengue. V roce 2018 to bylo na Guadeloupe hlášeno pouze 18 potvrzených případů.

Svatý Martin: Od předchozí aktualizace za období od 30. srpna do 27. září 2020 bylo hlášeno 170 suspektních případů. Od 3. týdne 2020 do 27. září 2020 bylo hlášeno 2 200 suspektních případů horečky dengue, včetně 422 potvrzených případů a mezi nimi bylo jedno úmrtí. U většiny případů byl identifikován sérotyp 1 viru dengue.

Svatý Bartoloměj: Od předchozí aktualizace za období od 30. srpna do 27. září 2020 bylo hlášeno 233 suspektních případů. Od 17. týdne 2020 do 27. září 2020 zde bylo hlášeno 1 031

suspektních případů horečky dengue, včetně 244 potvrzených případů. U většiny případů byl identifikován sérotyp 2 viru dengue.

Martinik: Od předchozí aktualizace za období od 30. srpna do 27. září 2020 bylo hlášeno 7 790 suspektních případů horečky dengue, včetně jednoho závažného případu a sedmi úmrtí. Od 4. listopadu 2019 do 27. září 2020 bylo hlášeno 20 520 suspektních případů horečky dengue, včetně osmi závažných případů a deseti úmrtí. U většiny případů byl identifikován sérotyp 3 viru dengue. V roce 2018 Martinik nehlásil žádné potvrzené případy.

Hodnocení ECDC: Cestující ze zemí EU/EEA a obyvatelé postižených oblastí by měli důsledně používat osobní ochranné prostředky proti poštípání komáry. Ve Francouzských Antilách je očekáván výskyt dalších autochtonních případů, jelikož environmentální podmínky jsou vhodné pro nepřetržitý přenos. Souběžná cirkulace několika sérotypů viru dengue může zvýšit riziko závažnějších klinických nálezů. Počet cestujících, kteří se vrací z endemických oblastí do kontinentální Evropy, dramaticky poklesl z důvodu vypuknutí pandemie covid-19, čímž se snižuje pravděpodobnost zavlečení viru dengue. Výskyt trvalého přenosu viru kontinentální Evropě je závislý na mnoha faktorech (např. kmen viru, životní prostředí, klima, včasnost implementace kontrolních opatření proti vektorům). Výskyt trvalého přenosu viru dengue v kontinentální Evropě nelze vyloučit, ale pravděpodobnost zůstává nízká. Další informace o horečce dengue jsou k dispozici na informačním listu ECDC (ECDC factsheet).

Akce: ECDC monitoruje aktuální situaci prostřednictvím „epidemic intelligence“ činností.

2) Zdravotní hrozby mimo EU/EEA

- **Ebola – jedenáctá epidemie – Demokratická republika Kongo – 2020**

Dne 1. června 2020 vyhlásilo ministerstvo zdravotnictví Demokratické republiky Kongo (DRK) vypuknutí 11. epidemie eboly v zemi. Ohnisko se nachází v provincii Equateur na severozápadě země, v blízkosti hranice s Kongem.

Od vyhlášení epidemie ke dni 6. října 2020 bylo v DRK evidováno celkem 128 případů (119 potvrzených, devět pravděpodobných), z toho 53 úmrtí: případy byly hlášeny z rovníkových provincií Bikoro (32), Bolenge (1), Bolomba (16), Bomongo (2), Iboko (4), Ingende (13), Lilanga Bobangi (6), Lolanga Mampoko (7), Lotumbe (17), Makanza (1), Mbandaka (25), Monieka (2) a Wangata (2). Mezi hlášenými případy byli i tři zdravotničtí pracovníci.

Od poslední aktualizace 6. října 2020 nebyl hlášen žádný další případ ani žádná nová úmrtí, epidemie ale pokračuje. Zastavení šíření této epidemie je velmi obtížné, protože je např. velmi obtížné vysledovat kontakty, není k dispozici dostatečné financování šetření a řešení epidemie v místě, a dále je složité zavést bezpečné a důstojné provádění pohřbů.

Od zahájení očkovací kampaně dne 5. června 2020 bylo očkováno rVSV-ZEBOV-GP celkem 35 487 osob.

Historie: V období od května do července 2018 došlo v Mbandace, Bikoru a v provincii Equateur k devátému vzplanutí eboly v DRK, v němž bylo zaznamenáno celkem 54 případů onemocnění, včetně 33 úmrtí. Podle Světové zdravotnické organizace (WHO) aktuálně probíhající epidemie nemá souvislosti s 10. epidemií eboly ve východní části země, v níž bylo zaznamenáno celkem 3 470 případů, včetně 2 287 úmrtí, která byla vyhlášena 25. června 2020. Výsledky genetického sekvenování potvrzují, že 11. epidemie je novým samostatným ohniskem a zároveň je tedy 11. zaznamenanou epidemií eboly v zemi od roku 1976, kdy byl virus poprvé objeven.

Kromě epidemie Eboly je Demokratická republika Kongo současně zasažena pandemií COVID-19, epidemií spalniček, cholery, výskytem opičích neštovic, poliomyelitidy a bubonické formy moru.

Poznámka překladatele: Nejedná se o divoký poliovirus, ale o místní ohniska cirkulujícího od vakcinálního kmene derivovaného polioviru (cVDPV). WHO region Afrika byl certifikován jako polio-free 25.srpna 2020

Zdroje: WHO DRC Twitter | WHO Afro Twitter | WHO Afro Sitrep | WHO Afro bulletin | WHO DON | WHO News item | Dr Tedros

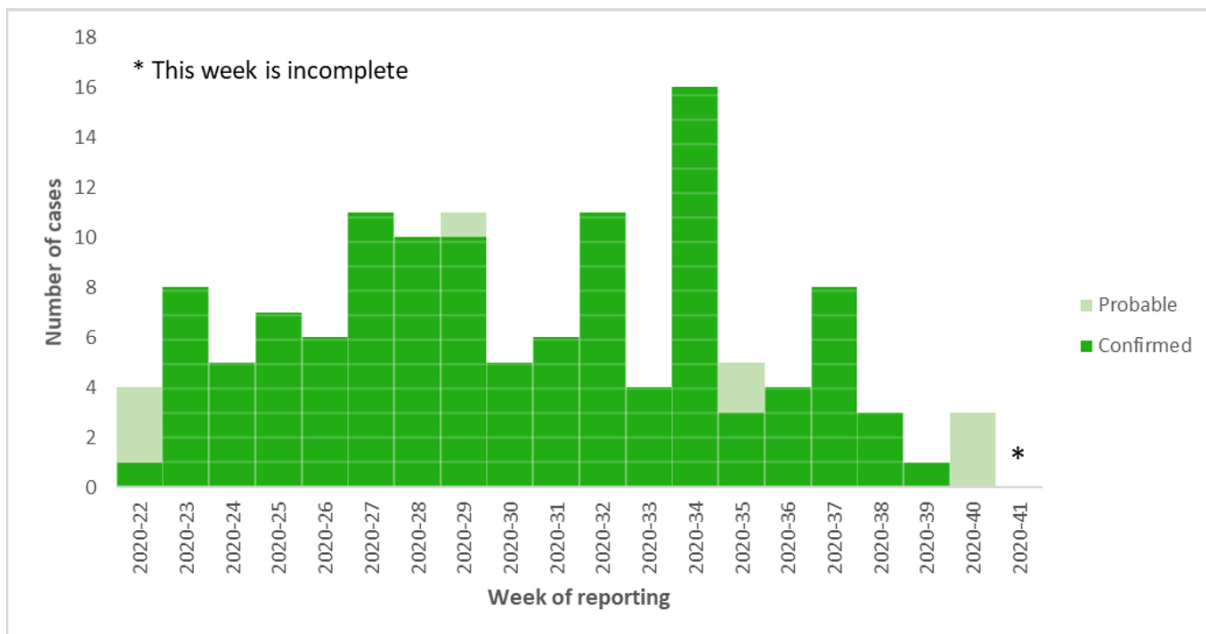
ECDC hodnocení: Epidemie Eboly se objevují v DRK opakovaně, jelikož virus je přítomen ve zvířecích rezervoárech v mnoha částech země. Zásadní je zavedení opatření proti šíření Eboly a vysoká úroveň surveillance, jsou základním předpokladem pro podchycení a včasné přerušení dalšího přenosu. Vzhledem k okolnostem a dalším závažným epidemickým výskytům v zemi je provádění opatření velmi obtížné. V minulosti byly zaznamenány případy onemocnění Ebolou také mezi občany EU/EEA, zejména mezi zdravotníky, kteří pracovali v ohniscích nákazy. V současnosti jsou zdravotníci podílející se na zvládnutí epidemie v zemi především místní obyvatelé a toto, v kombinaci s dostupností vakcín, vede k nízké pravděpodobnosti výskytu onemocnění mezi občany EU/EEA. Pro širokou veřejnost EU/EEA je riziko onemocnění Ebolou zanedbatelné, zejména při současných restrikcích cestování v rámci pandemie covid-19.

WHO hodnocení: Hodnocení WHO ze dne 3. září stanoví vysoké riziko onemocnění Ebolou na regionální úrovni, vysoké na národní úrovni a nízké na globální úrovni. Nedostatek finančních prostředků a nedostatečné lidské zdroje do značné míry omezují aktivity nutné k potlačení tohoto ohniska Eboly. Dalším problémem jsou stávky mezi místními týmy zdravotníků a pokračující epidemie covid-19. Kromě toho, opatření k potlačení epidemie jsou prováděna týmy, které v současné době působí v logisticky náročném prostředí, přičemž mnoho z postižených oblastí je přístupných pouze lodí nebo vrtulníkem a s omezenou telekomunikační kapacitou. K dalším nedostatkům systému patří: nedostatečné sledování úmrtí v komunitách, sub-optimální klinická péče a omezená kapacita laboratoří.

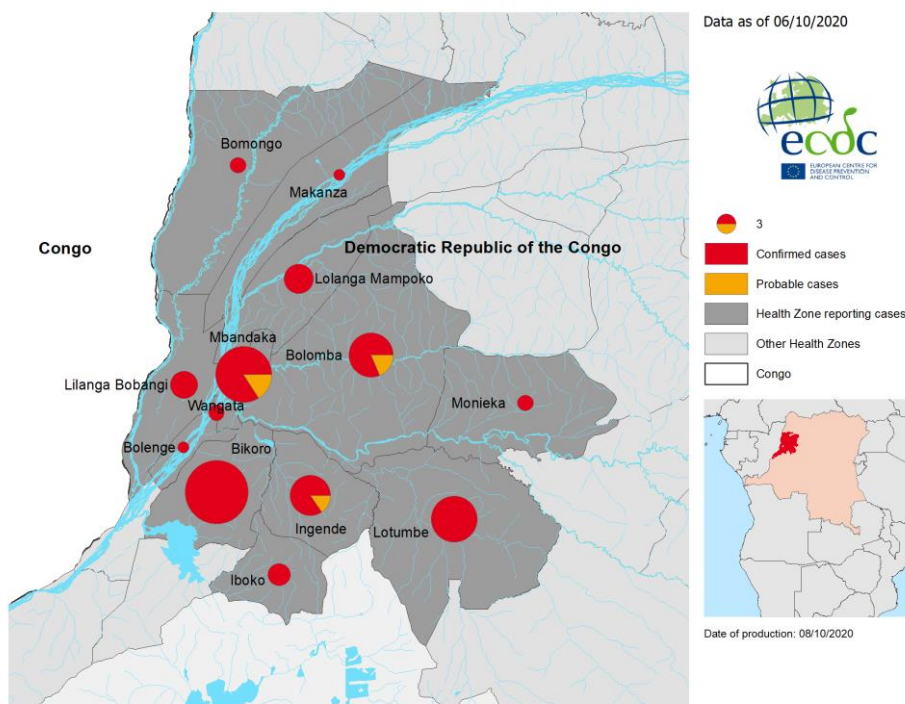
Akce: ECDC monitoruje epidemii prostřednictvím svých „epidemic intelligence“ činností. Dne 25. května 2018 zveřejnilo ECDC rychlé hodnocení rizik devátého ohniska Eboly v DRK: [Ebola virus disease outbreak in Equateur Province, Democratic Republic of the Congo, First update.](#)

Jeden účastník programu EUPHEM se distančně účastní provádění opatření k zastavení šíření epidemie Eboly v Demokratické republice Kongo v součinnosti s Global Outbreak Alert and Response Network (GOARN), a to od 18. září do 27. října 2020.

Distribuce případů viru Ebola v provincii Equateur v Demokratické republice Kongo, podle týdne hlášení ke dni 6. října 2020 (zdroj ECDC)

Geografická distribuce případů viru Ebola v provincii Equateur v Demokratické republice Kongo, ke dni 6. října 2020 (zdroj ECDC)

Distribuce případů viru Ebola v provincii Equateur v Demokratické republice Kongo, ke dni 6. října 2020 (zdroj ECDC)

	Number of confirmed cases	Number of probable cases	Confirmed and probable cases	Number of deaths
Democratic Republic of the Congo	119	9	128	53
Equateur	119	9	128	53
Bikoro	32	0	32	19
Bolenge	1	0	1	1
Bolomba	13	3	16	4
Bomongo	2	0	2	1
Iboko	4	0	4	1
Ingende	11	2	13	5
Lilanga Bobangi	6	0	6	0
Lolanga Mampoko	7	0	7	2
Lotumbe	17	0	17	2
Makanza	1	0	1	0
Mbandaka	21	4	25	17
Monieka	2	0	2	0
Wangata	2	0	2	1
Cumulative Total	119	9	128	53

- **MERS-CoV (The Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus)**

Onemocnění MERS-CoV poprvé identifikováno v Saúdské Arábii v dubnu 2012, od té doby bylo hlášeno 2 577 případů MERS-CoV, včetně 935 úmrtí, z 27 zemí světa. V Evropě byly hlášeny potvrzené případy z osmi zemí, všechny v přímé nebo nepřímé souvislosti se Středním východem. Většina případů MERS-CoV je nadále hlášena ze Středního východu. Zdroj viru zůstává neznámý, ale schéma přenosu a virologické studie ukazují na dromedáry, kteří by mohli sloužit jako rezervoár, od kterého se lidé sporadicky infikují. Mezilidský přenos je dokumentován mezi kontakty v domácnosti a ve zdravotnických zařízeních.

Od 1. ledna do 6. října 2020 bylo hlášeno 61 případů MERS-CoV: v Saúdské Arábii (57), Spojených arabských emirátech (2) a Kataru (1), včetně 20 úmrtí zaznamenaných v Saúdské Arábii. Z těchto 61 případů bylo 50 primárních případů, z nichž 16 hlásilo kontakt s velbloudy a 11 případů onemocnělo kontaktem při výkonu zdravotnického povolání. V roce 2020 bylo 77,2 % z celkem 57 případů zaznamenaných v Saúdské Arábii hlášeno v Rijádu (25), Asiru (7), Východní provincii (6) a Mekce (6).

Zdroje: Stránka ECDC MERS-CoV | KDO MERS-CoV | Informační přehled ECDC pro profesionály | Saúdské Arábie Ministerstvo zdravotnictví

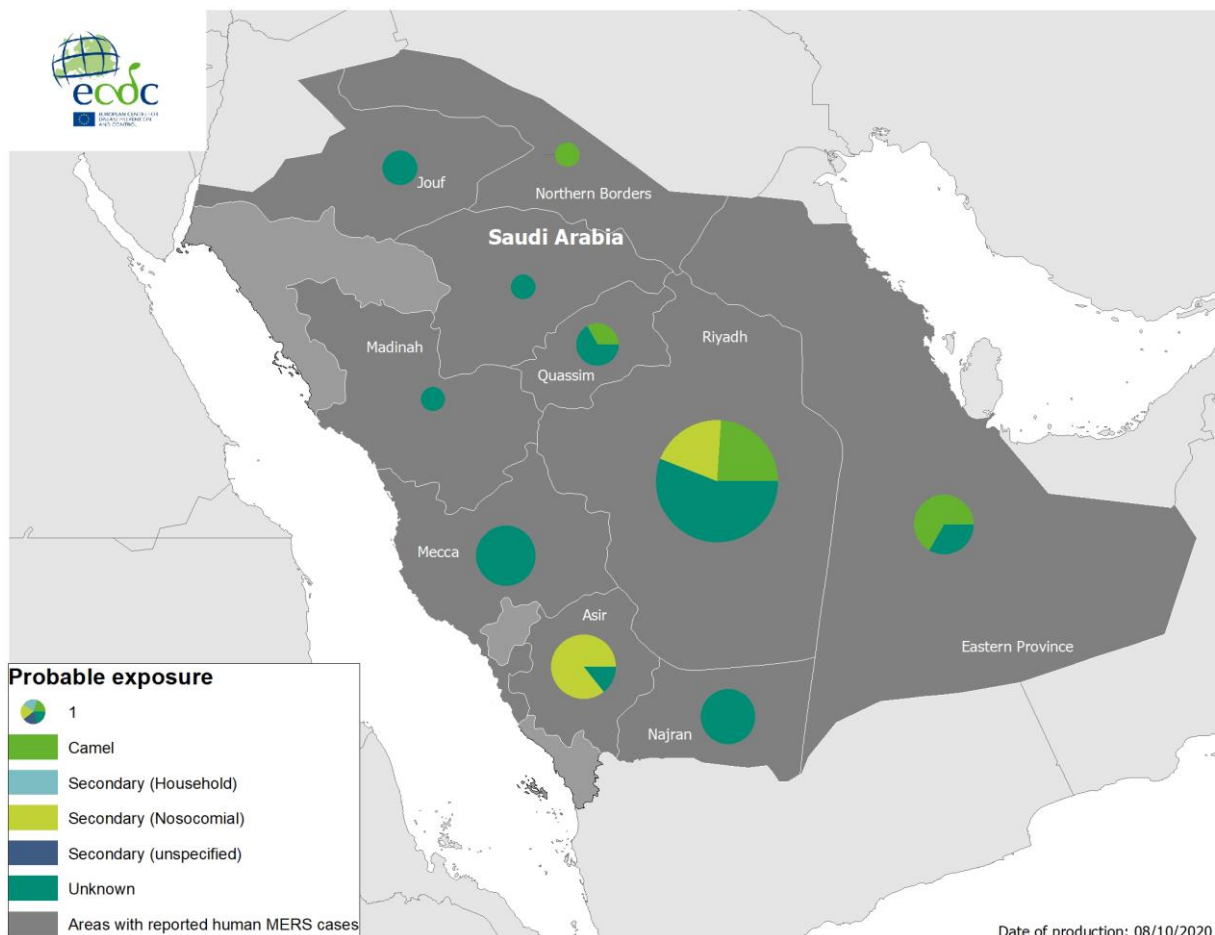
Hodnocení ECDC: Případy onemocnění MERS-CoV u lidí jsou i nadále hlášeny na Arabském poloostrově, zejména v Saúdské Arábii. Riziko přenosu z člověka na člověka v Evropě zůstává velmi nízké. Současná situace výskytu onemocnění MERS-CoV představuje pro EU malé riziko, jak je uvedeno v rychlém hodnocení rizik ECDC zveřejněném dne 29. srpna 2018, které také poskytuje podrobnosti o posledním případě hlášeném v Evropě.

ECDC zveřejnilo technickou zprávu o „Připravenosti na mimořádné zdravotní situace pro importované případy vysoce závažných infekčních onemocnění“ v říjnu 2019, která by měla být užitečná pro členské státy EU, které chtějí posoudit úroveň své připravenosti na závažná infekční onemocnění jako je například MERS. ECDC rovněž zveřejnilo „Pokyny k hodnocení

rizik přenosu infekčních nemocí v letadle (RAGIDA) - The Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus (MERS-CoV)“ dne 22. ledna 2020.

Akce: ECDC monitoruje tuto hrozbu prostřednictvím svých „epidemic intelligence“ činností a měsíčně o tomto podává zprávu.

Distribuce potvrzených případů MERS-CoV podle místa infekce a měsíce prvních příznaků, březen 2012 – říjen 2020

Geografická distribuce potvrzených případů MERS-CoV podle pravděpodobné oblasti získání infekce od 1. ledna 2019 do 6. října 2020

